

1V Opiniepanel Rapport

30 december 2019

Auteurs: Jeroen Kester en Lotte Kamphuis

Voorspellingen voor 2020

Samenvatting

Wat brengt het nieuwe jaar? Dit zijn de voorspellingen van het Opiniepanel

Nu januari is begonnen is de tijd van terugblikken voorbij en kunnen we vooruitblikken op het nieuwe jaar. Wat verwacht het Opiniepanel van 2020?

We vroegen ruim 25.000 mensen naar hun verwachtingen in het nieuwe jaar over de politiek, economie, sport, tradities en... het Songfestival.

Valt het kabinet?

Na 2019 met drie verkiezingen is 2020 een relatief rustig verkiezingsjaar. Er staan er namelijk geen op de planning. Tenminste, als het kabinet niet valt. De meeste mensen (46 procent) zijn goed op de hoogte en weten dat er volgend jaar geen verkiezingen zijn. 17 procent van de ondervraagden denkt wel dat er Tweede Kamerverkiezingen gaan plaatsvinden, maar dat is meer een wens dan een zekerheid blijkt uit hun toelichting.

Volgens de grootste groep (51 procent) doorstaat kabinet Rutte III namelijk ook de politieke beproevingen van dit jaar. 38 procent denkt dat het kabinet wel in 2020 valt. Wie worden de Marianne Thieme en Sybrand Buma van 2020? Moeilijk te voorspellen, zegt 40 procent. Als er een leider opstapt, is het Klaas Dijkhoff. 21 procent verwacht dat hij dit jaar stopt als VVD-fractieleider. Ook van de ministers is het voor mensen lastig te zeggen of er iemand aftreedt. Ank Bijleveld (13 procent), Carola Schouten (12 procent), Mark Rutte en Kajsa Ollongren (10 procent) worden nog het vaakst aangevinkt op deze vraag.

Nog een periode-Trump?

In het buitenland zijn er wel genoeg grote internationale gebeurtenissen. Zo zou het zomaar het jaar van de brexit kunnen worden en zijn in november presidentsverkiezingen in Amerika. Men is verdeeld of Donald Trump als president wordt herkozen. 46 procent denkt van wel; 42 procent ziet dat niet gebeuren.

Wat zekerder zijn mensen over de brexit. Nog voor Boris Johnson een overtuigende meerderheid haalde bij de verkiezingen van december voorspelde de grootste groep (60 procent) dat het Verenigd Koninkrijk in 2020 toch echt de Europese Unie verlaat.

Nog Zwarte Piet en vuurwerk?

In 2019 werden discussies over Nederlandse tradities misschien wel harder gevoerd dan

ooit. Wat gaat er op dat vlak gebeuren volgens mensen? Ondanks de brede steun vóór een verbod (%?), denken de meeste mensen toch dat consumenten ook in 2020 nog 'gewoon' vuurwerk mogen afsteken. 72 procent denkt niet dat daar een verbod op komt; 22 procent wel.

Een andere jaarlijks terugkerende discussie is die van het uiterlijk van Zwarte Piet. Wordt Sinterklaas in de meeste gemeenten geholpen door roetveegpieten? Nee, denkt de grootste groep. 45 procent verwacht een combinatie van roetveeg- en zwarte pieten bij de meeste intochten. 15 procent denkt dat de meeste gemeenten overgaan op alleen roetveegpieten. Volgens een derde (32 procent) blijven de meeste pieten zwart.

Dikkere portemonnee?

Nederland zit volgens het CBS al jaren in tijden van economische voorspoed. Is het Opiniepanel net zo optimistisch? Met de economie gaat het goed, maar zit tegen zijn plafond aan. Slechts 4 procent denkt dat onze economie groeit. De meesten verwachten dat de situatie stagneert (56 procent) of verslechtert (36 procent).

Wat betekent dit voor de eigen portemonnee? Maar weinig mensen (17 procent) verwachten er dit jaar op meer bij te krijgen. De meeste mensen (43 procent) denken er niks bij te krijgen maar ook niet te hoeven inleveren. Daarnaast is er nog eenderde (36 procent) die er op achteruit denkt te gaan. Dat zijn veelal mensen die nu niet rond kunnen komen: 77 procent van hen denkt erop achteruit te gaan in 2020.

Europees Kampioen?

2020 heeft een echte sportzomer, met Oranje op het EK, de Olympische Spelen en een Tour de France tussendoor. De verwachting is dat het Nederlands Elftal minimaal de kwartfinales bereikt. Maar het toernooi winnen is nog een brug te ver: 6 procent denkt dat we ons na ruim 40 jaar weer Europees Kampioen kunnen kronen.

Over de prestaties op de Olympische Spelen zijn mensen wat terughoudender. Vier jaar geleden haalde Nederland 19 medailles, waarvan 8 keer goud. Het aantal medailles op de komende Spelen ligt daar volgens mensen eerder onder dan boven. Ook het aantal gouden medailles valt naar verwachting lager uit dan vorige keer. De grootste groep (49 procent) verwacht tussen de 1 en 7 gouden plakken.

Nationale politiek

Volgend jaar geen verkiezingen

Zijn er volgend jaar volgens jou verkiezingen in Nederland? Zo ja, welke?

Hele panel	3Vraagt
Geen verkiezingen 46%	Geen verkiezingen 60%
Weet niet 35%	Weet niet 26%
Tweede Kamerverkiezingen 17%	Tweede Kamerverkiezingen 12%
Gemeenteraadsverkiezingen 2%	Gemeenteraadsverkiezingen 2%
Europese Parlementsverkiezingen 1%	Europese Parlementsverkiezingen -
Provinciale Statenverkiezingen 1%	Provinciale Statenverkiezingen -
Waterschapsverkiezingen 1%	Waterschapsverkiezingen -

Nationale politiek

2 op 10: Dijkhoff VVD-leider af in 2020

Denk je dat er in 2020 fractieleiders zullen opstappen? Zo ja, welke?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen

Hele panel	3Vraagt
1. Geen enkele fractieleider stapt op 23%	1. Geen enkele fractieleider stapt op 23%
2. Klaas Dijkhoff 21%	2. Klaas Dijkhoff 22%
3. Rob Jetten 11%	3. Rob Jetten / Pieter Heerma 15%
4. Lilian Marijnissen 9%	-

Denk je dat er in 2020 ministers zullen vertrekken? Zo ja, welke ministers?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen

Hele panel	3Vraagt
1. Er vertrekken geen ministers 21%	1. Ank Bijleveld 19%
2. Ank Bijleveld 13%	2. Er vertrekken geen ministers / Carola Schouten 17%
3. Carola Schouten 12%	
4. Kajsa Ollongren / Mark Rutte 10%	4. Eric Wiebes / Ferdinand Grapperhaus 11%

Nationale politiek

Kabinet Rutte III blijft aan in 2020

Verwacht je dat het kabinet Rutte III in 2020 valt of niet?

	Hele panel	3Vraagt
Ik verwacht wel dat het kabinet in 2020 valt	38%	31%
Ik verwacht niet dat het kabinet in 2020 valt	51%	60%
Weet niet / geen mening	11%	9%

Tradities

Ook dit jaar was er discussie over afsteken van vuurwerk door consumenten. Sommige partijen willen een vuurwerkverbod voor consumenten omdat het iedere jaarwisseling voor slachtoffers zorgt. Anderen vinden het onderdeel van de Nederlandse traditie en zijn tegen een verbod.

Denk je dat het in 2020 voor consumenten verboden wordt om zelf vuurwerk af te steken in heel Nederland?

	Hele panel	3Vraagt
Dat denk ik wel	22%	21%
Dat denk ik niet	72%	75%
Weet niet / geen mening	6%	4%

Tradities

In meeste gemeenten een combinatie van roetveeg- en zwarte pieten bij intocht

Een andere Nederlandse traditie waar veel discussie over was in 2019 is Zwarte Piet. Bij de landelijke intocht van Sinterklaas in Apeldoorn waren voor het eerst alleen roetveegpieten te zien. In veel andere gemeenten werden alleen Zwarte Pieten ingezet.

Welk scenario past het best bij jouw verwachting? De meeste Nederlandse gemeenten zullen in 2020...

	Hele panel	3Vraagt
... alleen Zwarte Pieten inzetten	32%	38%
... een combinatie van Zwarte en roetveegpieten inzetten	45%	48%
... alleen roetveegpieten inzetten	15%	20%
Weet niet / geen mening	7%	4%

Internationale politiek

VK in 2020 écht uit de EU en verdeeldheid over herverkiezing Trump

Verkiezingen VS

In de Verenigde Staten vinden er in november presidentsverkiezingen plaats. Als Donald Trump niet eerder wordt afgezet, wordt hij vrijwel zeker de kandidaat voor de Republikeinen. De kandidaat voor de Democraten wordt in februari 2020 verkozen.

Denk je dat Trump bij de Amerikaanse verkiezingen van november 2020 wel of niet wordt herkozen als president?

	Hele panel	3Vraagt
Donald Trump wordt <u>wel</u> herkozen	46%	43%
Donald Trump wordt <u>niet</u> herkozen	42%	51%
Weet niet / geen mening	12%	6%

Brexit

Gesteld op 11 december, een nacht voor de verkiezingen in het VK

12 december zijn er nieuwe landelijke verkiezingen in het Verenigd Koninkrijk. Als Johnson zijn meerderheid herwint, hoopt hij zijn voorstel voor een Brexitdeal door te voeren. De uittreding van het Verenigd Koninkrijk staat nu op 31 januari 2020 gepland.

Denk je wel of niet dat het Verenigd Koninkrijk in 2020 definitief uit de Europese Unie treedt?

	Hele panel	3Vraagt
Het Verenigd Koninkrijk verlaat de EU <u>wel</u> in 2020	60%	60%
Het Verenigd Koninkrijk verlaat de EU <u>niet</u> in 2020	28%	33%
Weet niet / geen mening	12%	7%

Nederlandse economie

Weinig verwachten groei economie

Hoe staat de Nederlandse economie er volgens jou op dit moment voor?

	Hele panel	3Vraagt
Goed	56%	63%
Niet goed en niet slecht	30%	25%
Slecht	11%	11%
Weet niet / geen mening	2%	1%

Verwacht je dat de economische situatie in Nederland de komende zes maanden beter of slechter zal worden of dat die ongeveer hetzelfde zal blijven?

	Hele panel	3Vraagt
Beter	4%	6%
Ongeveer hetzelfde	56%	56%
Slechter	36%	35%
Weet niet / geen mening	3%	3%

Welke van de onderstaande situaties is het meest van toepassing op het maandelijkse inkomen van jouw huishouden?

	Hele panel	3Vraagt
Ik heb genoeg geld om rond te komen en houd veel geld over	13%	18%
Ik heb genoeg geld om rond te komen en houd een beetje over	44%	46%
Ik kan net rondkomen	31%	21%
Ik heb niet voldoende geld om rond te komen	7%	7%
Weet niet / geen mening	4%	8%

Koopkracht

Pessimisme over portemonnee in 2019

Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht dat de Nederlandse economie volgend jaar met 1,4 procent groeit. Dat is een economische groei, maar een minder harde dan vorige jaren. De koopkracht van Nederlanders stijgt in 2020 naar verwachting gemiddeld met 1,2 procent. Dat is een even sterke groei als in 2019.

Als je kijkt naar je eigen situatie, welk van de onderstaande uitspraken is op jouw situatie van toepassing?

	Hele panel	3Vraag
Ik verwacht er in 2020 op vooruit te gaan	17%	35%
Ik ga er in 2020 niet op vooruit, maar ook niet op achteruit	43%	41%
Ik verwacht er in 2020 op achteruit te gaan	36%	20%
Weet niet / geen mening	4%	4%

Huizenprijzen

Prijzen voor huizen blijven stijgen

Verwacht je dat de prijzen van de huizen in Nederland de komende 6 maanden over het algemeen gaan stijgen of dalen, of dat die ongeveer hetzelfde blijven?

	Hele panel	3Vraag
Stijgen	56%	65%
Ongeveer hetzelfde blijven	29%	20%
Dalen	5%	8%
Weet niet / geen mening	8%	6%

Nederland overig

Huizen worden volgend jaar (nog) duurder

Het Nederlands mannenelftal heeft zich in 2019 geplaatst voor het EK-voetbal van 2020. In de groepsfase neemt Nederland het in de Amsterdam ArenA op tegen Oekraïne, Oostenrijk en de winnaar van de play-offs. Welk land dat wordt, is pas eind maart 2020 bekend.

Hoe ver denk je dat de Nederlandse mannen komen op het EK-voetbal?

	Hele panel	3Vraagt
Uitgeschakeld in de poulefase	8%	6%
Achtste finales	8%	11%
Kwartfinales	22%	28%
Halve finales	21%	22%
Finale, en verliest	4%	3%
Finale, en wordt kampioen	6%	7%
Weet niet / geen mening	30%	23%

Sport

Minder goud op Olympische Zomerspelen dan vorige editie

Het andere grote sportevenement waar Nederland aan meedoet, zijn de Olympische Zomerspelen in Tokio, Japan. Bij de vorige Olympische Zomerspelen in Brazilië haalde Nederland in totaal negentien medailles, waarvan acht keer goud.

Hoeveel medailles (goud, zilver, brons) denk je dat Nederland in totaal wint op de Olympische Spelen van Tokio?

	Hele panel	3Vraagt
1-5	2%	1%
6-10	8%	7%
11-15	21%	22%
16-20	24%	28%
21-25	10%	10%
Meer dan 25 medailles	4%	3%
Weet niet / geen mening	32%	29%

Hoeveel gouden medailles denk je dat Nederland in totaal wint op de Olympische Spelen van Tokio?

	Hele panel	3Vraagt
Geen enkele	1%	-
1-3	11%	10%
4-5	21%	26%
6-7	17%	21%
8-9	8%	9%
10-11	5%	3%
12 of meer	4%	2%
Weet niet / geen mening	33%	29%

Sport

Dumoulin doet mee aan de Tour maar wint hem niet, zeggen wielreliefhebbers

Liefhebbers van wielrennen:

Wielrenner Tom Dumoulin wil in 2020 meedoen aan de Tour de France én de Olympische Spelen. Dat terwijl de eerste wielervedstrijd op de Olympische Spelen in het Japanse Tokio slechts vijf dagen na de laatste rit van de Tour de France plaatsvindt.

Aan welke grote wielervedstrijden denk jij dat Tom Dumoulin in 2020 meedoet?

	Hele panel	3Vraagt
Tour de France	66%	44%
Giro D'Italia	49%	33%
Vuelta	15%	11%
Olympische Spelen	47%	32%

Liefhebbers van wielrennen:

Als Dumoulin meedoet aan de Tour de France in 2020, denk je dat hij de tour dan wint?

	Hele panel	3Vraagt
Ja	25%	15%
Nee	62%	48%
Weet niet / geen mening	13%	37%

Liefhebbers van wielrennen:

Als Dumoulin meedoet aan de Olympische Spelen in Tokio, denk je dat hij een gouden medaille wint? Zo ja, hoeveel?

	Hele panel	3Vraagt
Ja, meerdere	14%	9%
Ja, één	48%	36%
Nee, hij haalt geen gouden medaille	26%	16%
Weet niet / geen mening	12%	39%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden van 11 tot en met 30 december, deden 25.897 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Waaronder 1.555 jonge mensen tussen de 16 en 34 jaar. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Jeroen Kester: jeroen.kester@eenvandaag.nl. Voor de uitslagen van 3Vraagt neemt u contact op met Lotte Kamphuis: lotte.kamphuis@eenvandaag.nl

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

